MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTLARIDA TA’LIM SIFATINI OSHIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR

Salimova Sarvinoz Sayfidinovna
Romitan tuman 3-son texnikumi
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi maxsus fan o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ta’lim sifatini oshirishning zamonaviy pedagogik va innovatsion yondashuvlari tahlil qilingan. Tadqiqotda maktabgacha yoshdagi bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olish, bola markazli ta’lim, o‘yin texnologiyalari, interfaol metodlar, raqamli ta’lim vositalari, STEAM yondashuvi, loyiha faoliyati hamda ota-onalar bilan pedagogik hamkorlikning ta’lim sifatiga ta’siri yoritilgan. Shuningdek, innovatsion yondashuvlarni maktabgacha ta’lim amaliyotiga joriy etishning pedagogik shart-sharoitlari, tarbiyachining kasbiy kompetensiyasi va ta’lim jarayonini monitoring qilish masalalari ko‘rib chiqilgan. Tadqiqot natijasida ta’lim sifatini oshirish faqat yangi texnologiyalarni joriy etish bilan emas, balki pedagog, bola, ota-ona va ta’lim muhiti o‘rtasidagi samarali hamkorlikni ta’minlash bilan bog‘liqligi asoslangan.

Kalit so‘zlar: maktabgacha ta’lim, ta’lim sifati, innovatsion yondashuv, pedagogik texnologiya, bola markazli ta’lim, raqamli texnologiya, STEAM, o‘yin texnologiyasi.

Аннотация. В данной статье анализируются современные педагогические и инновационные подходы к повышению качества образования в дошкольных образовательных организациях. В исследовании освещается влияние учета возраста и индивидуальных особенностей детей дошкольного возраста, ориентированного на ребенка образования, игровых технологий, интерактивных методов, цифровых образовательных инструментов, подхода STEAM, проектной деятельности и педагогического сотрудничества с родителями на качество образования. Также рассмотрены педагогические условия внедрения инновационных подходов в дошкольную образовательную практику, профессиональная компетентность педагога и вопросы мониторинга образовательного процесса. В результате исследования сделан вывод, что повышение качества образования связано не только с внедрением новых технологий, но и с обеспечением эффективного сотрудничества между учителем, ребенком, родителями и образовательной средой.

Ключевые слова: дошкольное образование, качество образования, инновационный подход, педагогические технологии, ориентированное на ребенка образование, цифровые технологии, STEAM, игровые технологии.

Abstract. This article analyzes modern pedagogical and innovative approaches to enhancing the quality of education in preschool educational organizations. The study highlights the impact of factors such as considering the age-specific and individual characteristics of preschool children, child-centered education, game-based technologies, interactive methods, digital educational tools, the STEAM approach, project-based activities, and pedagogical collaboration with parents on the quality of education. Additionally, the

article examines the pedagogical conditions for implementing innovative approaches in preschool practice, the professional competence of educators, and issues related to monitoring the educational process. The study concludes that improving the quality of education depends not only on the introduction of new technologies but also on ensuring effective collaboration among the educator, the child, the parent, and the educational environment.

Key words: preschool education, quality of education, innovative approach, pedagogical technology, child-centered education, digital technology, STEAM, game-based technology.

Kirish. Bugungi globallashuv va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari jadal rivojlanayotgan sharoitda ta’lim tizimining barcha bosqichlarida sifat va samaradorlikni ta’minlash muhim pedagogik vazifalardan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda. Ayniqsa, maktabgacha ta’lim insonning keyingi intellektual, ijtimoiy, emotsional va ma’naviy rivojlanishi uchun asos yaratuvchi dastlabki bosqich sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki maktabgacha yosh davrida bolaning bilishga bo‘lgan qiziqishi, mustaqil fikrlashi, muloqot qilish qobiliyati, ijodiy salohiyati va ijtimoiy xulq-atvorining dastlabki ko‘rinishlari shakllanadi. Shu bois mazkur bosqichda ta’lim-tarbiya jarayonini zamonaviy pedagogik talablar asosida tashkil etish ta’lim sifatini ta’minlashning muhim shartlaridan biridir. Maktabgacha ta’lim sifatini faqat bolalarning ma’lum bilim va ko‘nikmalarni egallashi bilan baholash bugungi pedagogik qarashlar nuqtayi nazaridan yetarli emas. Zamonaviy yondashuvda ta’lim sifati bolaning har tomonlama rivojlanishi, uning ta’lim jarayonidagi faolligi, mustaqil fikrlashi, ijodiy yondashuvi, tengdoshlari bilan hamkorlik qila olishi, o‘z fikrini ifodalashi va turli hayotiy vaziyatlarda moslashuvchan faoliyat ko‘rsatishi bilan ham belgilanadi. Shuning uchun maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ta’lim mazmuni va metodlarini muntazam ravishda takomillashtirish zarur. An’anaviy pedagogik yondashuvlarda tarbiyachi ko‘proq tayyor bilim va ma’lumotlarni bolaga yetkazuvchi asosiy subyekt sifatida namoyon bo‘lgan bo‘lsa, zamonaviy ta’lim paradigmasida bola ta’lim jarayonining faol ishtirokchisi sifatida qaralmoqda. Bunday sharoitda tarbiyachining vazifasi bolaga tayyor bilim berishdan ko‘ra, uning mustaqil izlanishi, kuzatishi, savol berishi, tajriba o‘tkazishi, fikr yuritishi va xulosa chiqarishi uchun pedagogik sharoit yaratishdan iborat bo‘ladi.

Bugungi kunda maktabgacha ta’lim amaliyotida bola markazli ta’lim, o‘yin texnologiyalari, interfaol metodlar, loyiha faoliyati, STEAM yondashuvi, multimedia va raqamli ta’lim vositalaridan foydalanishga bo‘lgan ehtiyoj ortib bormoqda. Mazkur yondashuvlarning umumiy jihati bolaning ta’lim jarayonidagi faol ishtirokini ta’minlash va uni tayyor ma’lumotni qabul qiluvchi subyektdan faol o‘rganuvchi, izlanadigan va ijod qiladigan shaxsga aylantirishga qaratilganligidir. Ayniqsa, o‘yin texnologiyalari maktabgacha yoshdagi bolalarning tabiiy faoliyatiga mosligi bilan ajralib turadi. Bola o‘yin davomida yangi tushunchalarni o‘zlashtiradi, muloqot qiladi, vaziyatlarni modellashtiradi, turli rollarni bajaradi va muammoli vaziyatlardan chiqish yo‘llarini izlaydi. Shu sababli didaktik, syujetli-rolli, konstruktiv va ijodiy o‘yinlardan maqsadli foydalanish bolalarning bilish faolligi, kommunikativ kompetensiyasi va kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish imkonini beradi. STEAM yondashuvi ham maktabgacha ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiluvchi istiqbolli yo‘nalishlardan biridir.

Raqamli texnologiyalarning rivojlanishi ham maktabgacha ta’lim oldiga yangi imkoniyatlar bilan bir qatorda yangi pedagogik vazifalarni qo‘ymoqda. Multimedia, interaktiv

taqdimotlar, audio-vizual materiallar va elektron ta’lim resurslari ta’lim mazmunini bolalar uchun yanada ko‘rgazmali va qiziqarli qilish imkonini beradi. Biroq raqamli vositalardan foydalanish bolaning yosh va psixologik xususiyatlariga mos, me’yorli va pedagogik maqsadga yo‘naltirilgan bo‘lishi lozim. Raqamli texnologiya an’anaviy faoliyatning o‘rnini to‘liq egallamasdan, balki uni to‘ldiruvchi va boyituvchi vosita sifatida qo‘llanilgandagina kutilgan pedagogik natijaga erishish mumkin. Maktabgacha ta’lim sifatini oshirishda tarbiyachining kasbiy kompetensiyasi ham alohida ahamiyatga ega. Innovatsion texnologiyalarning o‘zi ta’lim sifatini avtomatik ravishda oshirmaydi. Ularning samaradorligi pedagogning maqsadni to‘g‘ri belgilashi, bolalarning individual xususiyatlarini hisobga olishi, tegishli metodni tanlashi va ta’lim natijalarini tahlil qila olishiga bog‘liq. Shu sababli zamonaviy tarbiyachi pedagogik bilimlar bilan bir qatorda raqamli, kommunikativ, metodik, kreativ va refleksiv kompetensiyalarga ham ega bo‘lishi zarur. Ta’lim sifatini oshirishda oila va maktabgacha ta’lim tashkiloti o‘rtasidagi hamkorlik ham muhim omillardan biridir. Bola rivojlanishining izchil davom etishi uchun ta’lim tashkilotida amalga oshirilayotgan pedagogik faoliyat oiladagi tarbiya bilan muayyan darajada uyg‘unlashishi lozim. Ota-onalarni ta’lim jarayoniga jalb qilish, oilaviy loyihalarni tashkil etish, pedagogik maslahatlar berish va bola rivojlanishi to‘g‘risida muntazam fikr almashish maktabgacha ta’lim samaradorligini oshirishga yordam beradi. Mazkur masalalarning dolzarbligi maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ta’lim sifatini oshirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlarni kompleks ravishda o‘rganishni talab etadi. Ayniqsa, innovatsion texnologiyalarning alohida turlarini o‘rganish bilan bir qatorda, ularning o‘zaro integratsiyasi, tarbiyachi kompetensiyasi, rivojlantiruvchi ta’lim muhiti, ota-onalar hamkorligi va ta’lim natijalarini monitoring qilish bilan bog‘liq jihatlarini ham tadqiq etish muhimdir.

Adabiyotlar tahlili. Maktabgacha ta’lim sifatini oshirish va ta’lim jarayoniga innovatsion yondashuvlarni joriy etish masalalari pedagogika, psixologiya va ta’lim metodikasi yo‘nalishlarida keng tadqiq etilgan. Mazkur muammoning nazariy asoslarini o‘rganishda bolaning rivojlanishi, faoliyati, mustaqil bilish jarayoni va ta’lim muhiti o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikka e’tibor qaratgan olimlarning ilmiy qarashlari muhim metodologik asos bo‘lib xizmat qiladi. J. Dyui ta’limni bolaning bevosita tajribasi bilan bog‘lash zarurligini asoslagan. Uning fikricha, ta’lim jarayoni real faoliyat, muammo va tajriba bilan bog‘langanda bola uchun mazmunli va samarali bo‘ladi [4, 25–32]. Bu g‘oya zamonaviy maktabgacha ta’limda loyiha faoliyati, muammoli vaziyatlar, tajriba va amaliy topshiriqlardan foydalanish bilan bevosita bog‘liqdir. Ayniqsa, “learning by doing”, ya’ni faoliyat orqali o‘rganish tamoyili innovatsion pedagogik texnologiyalarning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Ushbu yondashuv maktabgacha ta’limda bolalarga tayyor ma’lumotlarni berishdan ko‘ra, ularni savol, tajriba va amaliy faoliyat orqali mustaqil xulosaga olib kelishning ahamiyatini ko‘rsatadi.

Maktabgacha ta’lim sifatini xalqaro miqyosda o‘rganishda UNESCO tadqiqotlari ham muhim ahamiyatga ega. UNESCO tomonidan ilgari surilgan yondashuvlarda erta bolalik davridagi ta’lim bolaning keyingi ta’lim faoliyati va umumiy rivojlanishi uchun muhim investitsiya sifatida baholanadi. Ta’lim sifati pedagogik jarayon, rivojlantiruvchi muhit, pedagoglarning malakasi va bolalarning individual ehtiyojlarini hisobga olish bilan uzviy bog‘liq holda ko‘rib chiqiladi [6]. OECD tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda ham maktabgacha ta’lim sifatining muhim ko‘rsatkichlaridan biri pedagog va bola o‘rtasidagi

mazmunli hamkorlik ekanligi qayd etiladi. Ayniqsa, tarbiyachining bolani tinglashi, uning qiziqishlarini qo‘llab-quvvatlashi, savollar berishga undashi va faol muloqotga jalb qilishi ta’lim jarayonining samaradorligi bilan bog‘liq [7]. Tadqiqotchilar pedagogik jarayonda bolalarning individual qiziqishlari, muloqot va faol ishtirokini ta’minlash ta’lim natijalariga ijobiy ta’sir ko‘rsatishini ta’kidlaydilar. Bu esa zamonaviy innovatsion yondashuvlarning bola faolligiga yo‘naltirilganligini ilmiy jihatdan asoslashga imkon beradi. C. Edwards, L. Gandini va G. Forman tomonidan tadqiq etilgan Reggio Emilia yondashuvida bola ijodkor va faol shaxs sifatida qaraladi. Ushbu pedagogik modelda bolaning fikrini turli shakllarda ifodalashi, ijodiy faoliyat, muhitning pedagogik imkoniyatlari va pedagogning kuzatuvchi hamda hamkor sifatidagi roli alohida ahamiyatga ega [9]. Mazkur qarashlar maktabgacha ta’lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi va estetik jihatdan boy ta’lim muhitini yaratish zarurligini ko‘rsatadi. M. Fleerning tadqiqotlarida zamonaviy texnologiyalar va raqamli vositalarning maktabgacha yoshdagi bolalar hayotidagi o‘rni tahlil qilinadi. Tadqiqotlarda raqamli texnologiyalarni bolaning tabiiy o‘yini va real tajribasi bilan uyg‘unlashtirish zarurligi ta’kidlanadi [10]. Bu yondashuv maktabgacha ta’limda raqamli texnologiyalardan foydalanishda yoshga moslik, pedagogik maqsadlilik va me’yorlilik tamoyillariga amal qilish muhimligini ko‘rsatadi.

Tadqiqot natijalari va muhokamasi. Tadqiqot davomida maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ta’lim sifatini oshirishga ta’sir etuvchi innovatsion pedagogik yondashuvlar tizimli ravishda tahlil qilindi. Nazariy manbalar, ilg‘or pedagogik tajribalar va zamonaviy maktabgacha ta’lim amaliyotini umumlashtirish natijasida ta’lim sifatini oshirish faqat alohida bir pedagogik texnologiyadan foydalanishga emas, balki o‘zaro bog‘langan pedagogik omillar majmuasiga bog‘liqligi aniqlandi. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, maktabgacha ta’limda innovatsion yondashuvlarning samaradorligi, avvalo, bolaning ta’lim jarayonidagi faolligini ta’minlash, rivojlantiruvchi muhitni shakllantirish, tarbiyachining innovatsion kompetensiyasini rivojlantirish, ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish va ta’lim natijalarini muntazam monitoring qilish bilan belgilanadi.

Bola markazli yondashuvning ta’lim sifatidagi o‘rni. Tadqiqotda aniqlanishicha, maktabgacha ta’lim sifatini oshirishning asosiy shartlaridan biri ta’lim jarayonini bola shaxsiga yo‘naltirishdir. Bola markazli yondashuvda bolaning yoshi, individual qobiliyati, qiziqishi, ehtiyoji va rivojlanish sur’ati hisobga olinadi. Bunda barcha bolalarga bir xil topshiriq va bir xil usulni qo‘llash o‘rniga individual va differensial yondashuvdan foydalanish imkoniyati kengayadi. Bola markazli ta’limning asosiy xususiyati bolaning faol subyekt sifatida namoyon bo‘lishidir. Tarbiyachi esa bilimni tayyor shaklda yetkazuvchi emas, balki bolaning mustaqil bilish faoliyatini tashkil etuvchi, yo‘naltiruvchi va qo‘llab-quvvatlovchi pedagog sifatida faoliyat yuritadi. Bunday sharoitda bola savol beradi, kuzatadi, taqqoslaydi, tajriba o‘tkazadi va o‘z xulosasini shakllantiradi.

An’anaviy yondashuv	**Innovatsion, bola markazli yondashuv**
Tarbiyachi asosiy faol subyekt	Bola va tarbiyachi hamkor subyekt
Tayyor bilim berish ustun	Mustaqil izlanish ustun
Bir xil topshiriqlar	Individual va differensial topshiriqlar
Natijaga yo‘naltirilganlik	Jarayon va natijaga kompleks yondashuv
Nazorat ustun	Kuzatish, monitoring va refleksiya

Passiv tinglash	Faol ishtirok va muloqot

Jadvaldan ko‘rinadiki, innovatsion yondashuvda ta’lim jarayonining markaziga bolaning faoliyati qo‘yiladi. Bu esa uning nafaqat bilim olishi, balki mustaqillik, muloqot, ijodkorlik va muammoli vaziyatlarda harakat qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

O‘yin texnologiyalaridan foydalanish natijalari. Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun o‘yin asosiy faoliyat turlaridan biri bo‘lganligi sababli, o‘yin texnologiyalarini ta’lim mazmuni bilan integratsiyalash ta’lim sifatini oshirishning samarali yo‘nalishlaridan biri sifatida aniqlandi. Didaktik, syujetli-rolli, harakatli, konstruktorlik va ijodiy o‘yinlardan maqsadli foydalanish orqali bolalarning bilishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytirish, nutqiy faolligini oshirish va ijtimoiy munosabatlarini rivojlantirish mumkin. Masalan, “Do‘kon”, “Shifoxona”, “Kasblar shaharchasi”, “Sayohat”, “Quruvchi” kabi syujetli-rolli o‘yinlar orqali bolalar turli ijtimoiy rollarni bajaradilar va real hayotdagi munosabatlarni modellashtiradilar.

STEAM yondashuvining pedagogik imkoniyatlari. Tadqiqot natijalari maktabgacha ta’limda STEAM elementlaridan foydalanish bolalarning fanlararo fikrlashini shakllantirish uchun muhim imkoniyat yaratishini ko‘rsatdi. Maktabgacha yosh bosqichida STEAM murakkab nazariy bilimlarni berish shaklida emas, balki oddiy tajriba, kuzatish, konstruktorlik, modellashtirish, san’at va matematik amaliyotlar orqali amalga oshirilishi lozim.

STEAM komponenti	**Maktabgacha ta’limdagi faoliyat**	**Rivojlanadigan ko‘nikma**
Science	Tabiiy hodisalarni kuzatish	Kuzatish va xulosa chiqarish
Technology	Oddiy texnik vositalardan foydalanish	Texnik tafakkur
Engineering	Konstruktor va modellar yaratish	Loyihalash va muammoni hal qilish
Art	Rasm, dizayn, ijodiy ishlar	Kreativlik
Mathematics	Sanash, o‘lchash, taqqoslash	Mantiqiy va matematik fikrlash

Masalan, “Suvni asraymiz” loyihasida bolalar suvning kundalik hayotdagi ahamiyatini kuzatishlari, suvni tejash usullarini muhokama qilishlari, oddiy tajribalar o‘tkazishlari va mavzu bo‘yicha rasm yoki maket yaratishlari mumkin. Natijada birgina faoliyat doirasida tabiiy fan, texnologiya, san’at va matematika elementlari uyg‘unlashadi.

Raqamli texnologiyalarning ta’lim sifatiga ta’siri. Tadqiqot davomida raqamli ta’lim vositalarining maktabgacha ta’limdagi imkoniyatlari ham tahlil qilindi. Multimedia materiallari, interaktiv taqdimotlar, audio va video materiallar, elektron didaktik topshiriqlar hamda raqamli o‘yinlardan pedagogik maqsadga muvofiq foydalanish ta’lim mazmunining ko‘rgazmaliligini oshirishi mumkin. Biroq raqamli texnologiyalardan foydalanishda muhim pedagogik tamoyil — texnologiyaning maqsad emas, vosita ekanligidir. Raqamli faoliyat bolaning real predmetlar bilan ishlashi, harakatli o‘yinlari, jonli muloqoti, ijodiy faoliyati va tabiatni bevosita kuzatishini almashtirmasligi kerak. Shuning uchun raqamli vositalarni qisqa, mazmunli va yosh xususiyatlariga mos faoliyat bilan uyg‘unlashtirish maqsadga muvofiq.

Tarbiyachining innovatsion kompetensiyasi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, innovatsion texnologiyalarning samaradorligi bevosita tarbiyachining kasbiy tayyorgarligi bilan bog‘liq. Bir xil texnologiya turli pedagoglar tomonidan turlicha natija berishi mumkin. Bunda tarbiyachining metodni tanlash, uni bolaning yosh xususiyatlariga moslashtirish va ta’lim natijasini baholash qobiliyati muhim rol o‘ynaydi.

Zamonaviy tarbiyachining innovatsion kompetensiyasi quyidagi tarkibiy qismlardan iborat bo‘lishi mumkin:

Kompetensiya turi	**Mazmuni**
Metodik kompetensiya	Zamonaviy pedagogik metodlarni tanlash va qo‘llash
Raqamli kompetensiya	Raqamli va multimedia vositalaridan foydalanish
Kreativ kompetensiya	Yangi topshiriq va faoliyatlarni yaratish
Kommunikativ kompetensiya	Bola, ota-ona va hamkasblar bilan samarali muloqot
Refleksiv kompetensiya	O‘z faoliyatini tahlil qilish va takomillashtirish
Monitoring kompetensiyasi	Bola rivojlanishini kuzatish va natijalarni tahlil qilish

Demak, innovatsion ta’limni joriy etish jarayonida tarbiyachilarni muntazam ravishda malaka oshirish, tajriba almashish, ochiq mashg‘ulotlar tashkil etish va metodik qo‘llab-quvvatlash muhim shartlardan biridir.

Ota-onalar bilan hamkorlikning ahamiyati**.** Maktabgacha ta’lim sifatini oshirishda oila va ta’lim tashkiloti o‘rtasidagi hamkorlik ham muhim omil sifatida aniqlandi. Bolaning rivojlanishi faqat ta’lim tashkilotida emas, balki oilada ham davom etganligi sababli pedagogik talablarning muayyan darajada uyg‘unligi zarur.

Hamkorlikning samarali shakllari sifatida quyidagilarni ajratish mumkin: individual pedagogik maslahatlar, ota-onalar uchun seminar va treninglar, oilaviy loyihalar, ochiq mashg‘ulotlar, bolaning rivojlanishi bo‘yicha muntazam fikr almashish, elektron aloqa vositalari orqali maslahatlar, “Oila va bog‘cha” hamkorlik tadbirlari. Bunday hamkorlik bolaning individual ehtiyojlarini yaxshiroq aniqlash va uning rivojlanishini yagona pedagogik yondashuv asosida qo‘llab-quvvatlash imkonini beradi.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, innovatsion yondashuvlarni joriy etishning samaradorligi quyidagi pedagogik shart-sharoitlar ta’minlanganda ortadi: ta’lim mazmunining bolaning yosh va individual xususiyatlariga mosligi, rivojlantiruvchi va xavfsiz ta’lim muhitining yaratilishi, tarbiyachilarning innovatsion-metodik kompetensiyasini rivojlantirish, o‘yin, loyiha, STEAM va interfaol metodlarni integratsiyalash, raqamli vositalardan maqsadli va me’yorli foydalanish, ota-onalar bilan tizimli hamkorlik, bolaning rivojlanishini muntazam monitoring qilish, pedagogik faoliyatning doimiy refleksiyasi va takomillashtirilishi. Shunday qilib, tadqiqot natijalari maktabgacha ta’limda ta’lim sifatini oshirish innovatsion texnologiyalarning sonini ko‘paytirish bilan emas, balki ularni bolaning rivojlanish ehtiyojlari, pedagogning kasbiy imkoniyatlari, ta’lim muhiti va oila bilan hamkorlikni hisobga olgan holda tizimli qo‘llash bilan bog‘liqligini ko‘rsatadi. Innovatsion yondashuvlarning kompleks integratsiyasi bolaning bilish, kommunikativ, ijtimoiy, ijodiy va amaliy kompetensiyalarini rivojlantirish uchun keng pedagogik imkoniyat yaratadi.

Xulosa. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ta’lim sifatini oshirish zamonaviy pedagogikaning muhim yo‘nalishlaridan biri bo‘lib, mazkur jarayonda innovatsion yondashuvlardan tizimli va maqsadli foydalanish alohida ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, ta’lim sifatini faqat bolalarning o‘zlashtirgan bilimlari bilan baholash yetarli emas. Bolaning bilish faolligi, mustaqilligi, ijodkorligi, kommunikativ va ijtimoiy ko‘nikmalari, muammoli vaziyatlarda faoliyat yurita olishi ham ta’lim sifatining muhim ko‘rsatkichlari hisoblanadi. Bola markazli yondashuvdan foydalanish har bir bolaning individual xususiyatlari va rivojlanish sur’atini hisobga olish imkonini beradi. O‘yin texnologiyalari esa maktabgacha yoshdagi bolaning tabiiy faoliyatiga tayangan holda bilim, ko‘nikma va ijtimoiy tajribani shakllantirish uchun qulay pedagogik sharoit yaratadi. STEAM elementlari bolalarda kuzatish, tajriba o‘tkazish, modellashtirish, taqqoslash, ijodiy fikrlash va muammoga yechim izlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Maktabgacha ta’limda innovatsion yondashuvlarning samaradorligini ta’minlashda tarbiyachining kasbiy va innovatsion kompetensiyasi ham muhim omil sifatida belgilandi. Zamonaviy tarbiyachi pedagogik texnologiyalarni tanlash va qo‘llash bilan bir qatorda, bolaning individual ehtiyojlarini aniqlashi, ta’lim natijalarini monitoring qilishi, o‘z pedagogik faoliyatini tahlil qilishi va ota-onalar bilan samarali hamkorlikni yo‘lga qo‘yishi zarur. Umuman olganda, tadqiqot natijalariga asoslangan holda maktabgacha ta’lim sifatini oshirishning samarali mexanizmi innovatsion pedagogik yondashuvlar, rivojlantiruvchi ta’lim muhiti, bolaning faol ishtiroki, tarbiyachining innovatsion kompetensiyasi, oila bilan hamkorlik hamda monitoring va refleksiyaning o‘zaro integratsiyasiga asoslanishi lozim, degan xulosaga kelish mumkin. Kelgusida maktabgacha ta’lim tashkilotlarida innovatsion yondashuvlarning samaradorligini amaliy-eksperimental tadqiqotlar orqali baholash, turli pedagogik texnologiyalarning bolalar rivojlanishiga ta’sirini qiyosiy o‘rganish, tarbiyachilarning raqamli va innovatsion kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish hamda oila-ta’lim tashkiloti hamkorligining yangi modellarini ishlab chiqish mazkur yo‘nalishdagi tadqiqotlarning istiqbolli vazifalari hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati

1. Hasanboyeva O.U., Tojiyeva M.X., Toshpo‘latova Sh.K. *Maktabgacha ta’lim pedagogikasi*. – Toshkent: Ilm ziyo, 2011.
2. Xasanova N.A. *Maktabgacha ta’lim pedagogikasi*. – Toshkent: Innovatsiya-Ziyo, 2020.
3. Qodirova F.R., Toshpo‘latova Sh.K., Kayumova N.M. *Maktabgacha ta’lim pedagogikasi*. – Toshkent: Ma’naviyat, 2013.
4. Tolipov O‘.Q., Usmonboyeva M. *Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari*. – Toshkent: Fan, 2006.
5. Ishmuhamedov R.J., Abduqodirov A.A., Pardaev A. *Ta’limda innovatsion texnologiyalar*. – Toshkent: Iste’dod, 2008.
6. Azizxo‘jayeva N.N. *Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2006.
7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Maktabgacha ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi qarori. – Toshkent, 2019.
8. O‘zbekiston Respublikasi. *Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida*gi O‘RQ-595-son Qonun. – Toshkent, 2019.

9. UNESCO. *Early Childhood Care and Education: Building the Wealth of Nations*. – Paris: UNESCO, 2021.
10. OECD. *Starting Strong VI: Supporting Meaningful Interactions in Early Childhood Education and Care*. – Paris: OECD Publishing, 2021.
11. Siraj-Blatchford I., Sylva K., Muttock S., Gilden R., Bell D. *Researching Effective Pedagogy in the Early Years*. – London: Department for Education and Skills, 2002.
12. Edwards C., Gandini L., Forman G. *The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Approach to Early Childhood Education*. – Santa Barbara: Praeger, 2012.
13. Fleer M. *Digital Childhoods: Technologies and Play in the Early Years*. – London: Routledge, 2016.